

„Soča“ izdaja vsak petek in velja s pošto prejemanj ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt let „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „polstevcih“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Številke se dobivajo po slovi v Gorici v tobakarnici v goški ulici blizu „Arh krom“ in na starem trgu. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi in naročnina naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via del Municipio v Kalitrovi bliži III. nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

P. n. naročnikom.

Tretje četrtletje je pri konci, a mnogo naročnikov še vedno zaostaja s plačilom naročnine ter nas tako spravlja v nevšečne zadrege. Saj smo vendar že večkrat prav nujno poudarjali, da smo pogodbeno vezani, vse stroške za list sproti od meseca do meseca plačevati, da je tedaj neobhodno potrebno, da nam tudi naročnina redno dohaja. Ker je med zamudniki mnogo tacih naročnikov, kateri so o svojem času pisмено obljubili, da bodo naročnino med letom plačali, česar pa še niso storili, oprostujemo se s tem, priporočati jim prav prijazno, naj skoro splojni svojo obljubo. Prihodnjé bomo vse zamudnike z rudečim znamenjem na adresi opozorili na dolg, ker je mogoče, da je kedo v dvomu, ali je že naročnino plačal, ali ne. Zanašamo se, da ne ostane naš poziv glas uptjokega v pušavi.

Opravništvo „Soče.“

Slovensko renegatstvo.

Če se hoče stanje slov. naroda v kratkem označiti, označi se s par besedami na Slovenskem je renegatstvo hvalvedno, domoljubje pa lupovo. Zalostno je to stanje ljudstva, in državi, v katerej se to pri-godi, to gotovo ne hodi v čast.

Povsod, kamor pogledamo, še najdemo stari karakteristikon za domoljubje: „domoljubje ne pozna stopinj, kdor nekaj odbija, odbil je vse.“ Pri nas je narobe in domoljubje, koje ima priznanje zvnaj slovenskih mej na Dunaji in drugod na Nemškem, obstoji v tem, da se kolikor mogoče ljudstvu kvara dela. To označenje sicer na glavi stoji in s kurjimi očesi v svet gleda, ali ipak je to nemumno domoljubje sankcionirano. Sloveci smo mali narod in državni nas nikdar ne jemljejo v poštev kot večjico Slovostva; ne mislijo, da smo po jedni strani na dolgej meji Hrvatom mejaši, da razlika mej nami nij več, kakor razlika jedne vasi od druge. Ker smo tako majhni, hoté nas nemški uniformirati, ker pravosodje in vse javno in privaatno življenje je potem lože doli v Dunaja do jadrjanskega morja. Kulturne težnje naša vlada sprilje gotovo nema v čistu, če toliko na to gleda, da se pri nas kder mogoče nemši; ampak nij je v prvem pogledu na tem, da se nemški uniformira in tako pot oglaadi pravosodnemu in drugemu drž. aparatu.

Ekscelencja Stremayr nij neumčez, on prav dobro sprevidá, da ljudska sola tako, kakor na Slovenskem osnovana, ne more onikavati, ampak mora narobe ljudi še le prav zarobljati; ali v svrhu nemškega uniformiranja prokletno dobro služi. Zaradi tega dobiva pri nas svak renegat spričevalo, da je mož, kakor bi moral biti. Naše renegatstvo seveda misli, da je s tem dobilo pohvalo za to, ker v zmislu kulturne misije dela. To pa nij tako. Naše vlado po renegatih, katere so visoko gori k sebi povzdignili in jih kasneje po vodilu: zamorec, ti si svojo dolžnost storil, zamorec ti zamoreš iti, kiter izžeto limono strau vrgje, pokazale, kako o teh renegatih mislijo. Za postrežke jih ima, ki vladi pot pripravljati pomagajo, da bo nemška razsodba sčasoma lahko brez žaljenja slavnega §. 19 drž. osn. postave hodila iz Sloveškega v Gradec in od tam na Dunaj in da se tam celo ne bo treba ozirati na to, da imajo višje sodnje slovenskega jezika vsaj nekaj zmožne vohante. — Jaz nikdar nijsem in ne bom verjel, da je našim vladam kaj na tem ležeče, da se Slovenstvo kultivira; če bi to bilo, pomagale bi našej literaturi

kakor uč. in gotovo ne bi, ne gledé drugega, kar brez žaljenja g. drž. pravdnika tu v Cislatanji povedati ne smem, — tako flagmatično gledalo, kako se dan za dnevom več naša materiščina iz srednjih in ljudskih sol izpodirja. Uniformiranje je glavnavstvar; če narod zraven neumen ostaja napram svojim sosedom, ki postajajo, ne gledé števila, po omiki močnejši in ga potem ti sosedi brez velicega napora gnotno drzijo ob tla ter mu vsega, kar potrebuje prodajajo in ga slednjicé to tje dotirajo, da pride narotovo posestvo na boben dražbe, kaj dé? Sloveške dežele so toliko lepe, da bi škoda bilo, ko bi v njih kako drugo, nego kako izvoljeno ljudstvo gospodarilo. — Topljice, rudarstva, lepsi vinogradi, večja posestva so uže v tujih rokah, počasi uže pridemo dalje in uniformiran Slovevec bo dober za delinarja, halpca v tem lepem kosu zemlje!

Tega vsega naše renegatstvo ne sprevidá. Kakor norci, ki le jedno nezdravo misel gojijo, gojijo ti naši renegati misli: ustavoveren, liberal, kultura. In tako delajo na to, da žalostna ta nemška kultura slov. narod spravlja na boben gnotno in duševno in to mora vsacega, ki dobro svojemu ljudstvu želi, speči, ker žalostno je, če ima naš narod le sto inteligentnih ljudi, kojim so se možgani lahko ponorili. Prav nori ljudje so to in to nam ne dela časti. Je lahko mogoče po tem, da se o nas sodi: ljudstvo, ki tako norce, ki tujsvto navdušeno pot v svoje dežele pripravljajo, rodi, res nij drugega vredno, nego da se nemški uniformira ter — kultivira.

Mej temi renegati razločujem dvojne;*) renegate na slov. Štajerskem in renegate na slov. Kranjskem. Na Štajerskem je bilo nekaj renegatstvo tako navdušeno za Nemstvo, kakor zdaj Dežman na Kranjskem. V tem navdušenju pa se nij upalo celo zapustiti domačih tal, reklo je, da je tudi slov. rojštvo. Počasi je pa postalo jukši in vrglo je še to malo kunjjo domačije stran in postavilo se je celo na nemško stališče in o slov. rojštvo neče kaj vedeti. Ti renegati, zdaj, ko imajo po mestih in trgih mož v rokah, ti, kateri so posteno svojo ulogo izgrlili ter pomagali, da so se povsod stran železnice nemške kolonije postavile v obrtu in trgovini, ti zdaj slov. domoljubju pravijo: pomirimo se, to, e: zdaj ko si domačin na tleh, ti podajam roko v spravo, to je, mirno laž in ne gani se. To je na slov. Štajerskem, kjer Nemstvo lažej navaliva v naše kraje, lažej se zgodi. Ali zgodilo se je. Sicer ustaja tu v domačinih, ki vidijo, da tisti Nemci, katere so sami priklicali v deželo, zdaj široko posedajo za mizo, malo pamet; začenejo Nemcem hrbet obračati in domačinstvo negovati; Bog daj, da bi to zdravo misljenje več se širilo; ali trdi Nemci močno uže po zastopih v naših trgih in mestih na slov. Štajerskem vladajo in včasih uže pravijo domačinom: zamorec, dolžnost si storil, odpravi se.

Na Kranjskem se še pravo Nemstvo ne upa glasno na dan, naši norci renegati le upijejo: vse nemški! Ali pride tudi tu stanje, kakor na slov. Štajerskem. Kranjski Slovevec, ne tako izpostavljen Nemcu, kakor Slovec na Štajerju, se bolj varnega čuti, nij agilne, ne dosti trden; kranjskemu Slovecu še morje germanizacije ne sega do ust, nij mu še treba plavati. Ali pride v to stanje, ako ga kranjsko renegatstvo, ki uže javno svoje barve svetu razpostavlja, ne bo učilo, da bo uprezen na te norce. So res norci ti ljudje, ki v jedno mer gonijo: „kultura“, „nemška kultura“, nepazeci zraven, da ta kultura spravlja lastni živelj na beraško palico; ali niso sami, mogočen pomočnik jih podpira in tako podpira, da njihovo renegatstvo dobiva križec zaslug, posteno domoljubje pa brco in zaradi tega se ne smujo prezirati.

Na slov. Kranjskem ima tujsvto, renegatstvo v mestih in trgih še malo tat; v te pozicije pa rije, ker te pozicije so važne, prevlačne, to uvidevajo ti ljudje v jasnih trenotkih. Dobro bi bilo, ko bi to tudi naši uvidevali. Preveč gotove se slov. Kranjci

*) A mi poznamo tudi tretje: Lahone, ki so skoro že hujši, vesed česar bo prav, da jih prilčno popisamo.

Op. ured.

mislijo, in niso zaradi tega toliko oprezni; češ, naš tržan mestjan še nemski ne zna in še lepo slovenski govori. To je tudi pred 30 leti na slov. Štajerskem storil, — zdaj domači jezik hudo loml. Res je, slov. kmet na Kranjskem in Štajerskem je mož, ali cel organizem smo, če smo dotle prišli, ko se bo Dežmanov patrijotizem v norišnico zapri kamor po vsej pravici ališi.

Večino v dež. zboru je renegatstvo lani pridobilo. Kako, to ne smemo razkladati. To bo dobra sola za kranjske Slovence, to jih bo bodrilo in prihodnjé bo druga peia. Kranjski Sloven je ponosen mož, kakor njegove lepe gore, peko ga bo, da go-spoduje tujsvto po renegatstvu v dež. zboru; zgubil bo čut gotovosti in to ga bo kilcalo na delo, katero renegatstvo prej zadržal, nego dospo na stališče, katero zavzima na slov. Štajerskem.

S—c.

Deželni zbor goriški.

IV. seja dne 20. sept. ob 5. uri popoldne. Potrdi se zapisnik poprejšnje seje. Benardelli je pisмено naznanil, da je danes zadržan. Mnogo peticij se iz-roči peticijekemu in pravnemu odseku.

Predsednik naznani dva predloga, katera je podal poslanec Pagliaruzzi. Po prvem se namerava prena-rediti §. 31. občinskega reda od 7. aprila 1864 v tem zn. silu, da bi morala imeti vsaka županija svojega po deželnem odboru potrjenega tajnika. Drugi predlog pa meri na to, da se cesta po Nediški dolini od Kobariča skozi Robič do itala. meje vrsti med skladovne.

Oba predloga prideta na dnevi red prihodnje seje.

Poslanec Povše bere sledečo interpelacijo do vis. vlade:

Visoko c. k. finančno ministerstvo je z ukazom od 4. marcija t. l. št. 1702 za pobiranje zastankov na državnih davkih in drugih davčinskih ustanovilo službo dačnih eksekutorjev, ki so v istini uže nameščeni.

Iz onega minist. ukaza razvidamo nek poseben ojster način pobiranja davkov, kar je toliko huje v teh uže tako revnih casih za skoro onemoglega davkoplačevalca.

Kakor hitro je vročena opomnica zamudniku, je odpravljen eksekucijski opomin in ako ubogi davkoplačevalec nima toliko, da bi takoj plačal, mora takoj od tistega dne naprej plačevati eksekucijsko davščino in sicer za prvih 7 dni po 5 kr., potem pa 7 dni po 10 kr., tako da se narasa v 14 dneih 1 gl. 5 kr.

C. k. davkarski urad mora pred vsakim plačilom pobrati eksekucijsko davščino, kolikor se je nabralo od dne vročene opomnice naprej in je ne sme v nobenem primerljaji prizaneti. Po preteku 14 dni se uže izvrši ruhez in cenitev zamudnikovega blaga.

Silno veliki so stroški po tem minist. ukazu za ruhez. Poleg tega treba plačati še stroške za oklice, prenašanje blaga itd.

Pa tudi za zneske od le nekterih soldov se tako ojstro iztirjuje, tako da so znani slučaji, da so stroški eksekucijske davščine skoro več, kakor pa zaostali davek. Zarad silno slabih mnogih letin je zemljištni posestnik skoro vsak za več od polovice svojega premoženja zadolžen. Ko pride zopet slaba letina, n. pr. letos toča in trtna bolezen, še toliko nima, da bi si mogel kupiti kruha in razumljivo je, da tudi malih zneskov, če tudi ne presegajo par forintov, ne more takoj poplačati. Treba le videti in pogledati v revno kočjo po vaseh in takoj se je lahko prepričati o silni revščini. Koliko ni kmetov v naši deželi n. pr. pod Čavnom, v Kanalskem in po Krasu, ki celi dan trépe, pa poleg tega hudo stradajo. Ni tedaj vedno krivda davkoplačevalca, če ne plača takoj davščine, ampak revne latine so temu uzrok. Po tej ministerski naredbi se za zeló naraščá davščina, ter postaja uže tako skoro neznošnjivo breme popolnoma uničevalno; kajti po tej naredbi je primorana k točnemu odrajtovanju davkov, ako noče zapasti eksekucijski oblasti in po njej silno naraščajočim eksekucijskim davčinsam,

Prodati nima ničesar, ne ostaja mu drugega, kakor iskati si izposojila, morda celo pri kakem odruhu, ki zahteva tudi 100% obresti — ker postava ga ne ovi- rja dovolj — in morda še tega ne dobi ter mora prodati zadnje živinice iz hleva! Brez živine pa ne more več uspešno obdelovati zemlje, ter mora po tej poti popolnoma propasti, dokler ga ne prepodé iz doma, iz zemljišča.

Zaradi tega si dovoljujemo podpisani deželni po- slanci predati po predsedništvu deželnega zbora go- spoda c. k. vladnega zastopnika:

„Ali je res neobhodno potrebna ta nova navedba „za posilno pobiranje davkov“ in

„Ako bi bila res potrebna, o čemur si pa dovoljujemo „dvomiti, ker so se davki do sedaj vendarle pravilno „in redno pobirali brez take oestre navedbe, praznimo, „ali bi ne bilo mogoče ta ukaz saj v tem prenarediti, „da bi se za manjše zneke in saj v teh slučajih, če „niso davki ude od več let zaostali, ne rabila ta ostra „pot intervjete?“

Podpisani so: Fr. Povše, Andr. Kocjančič, Ig. Kovarič, J. Faganal, F. Mahorčič, dr. Maurovič, dr. Tonkli, dr. Abram.

Gosp. vladni zastopnik pravi, da hoče to inter- pelacijo predložiti vis. vladi in odgovoriti na njo o svojem času.

Po prestopu na dnevni red poročla poslanec Go- rjup v imenu dež. odbora o načrtu postave zastran varstva divjadi, o kateri se pri specialnej razpravi vsame debelo uro trajajoče debata. Slednjič se sprej- me s nekaterimi spremembami postava, kakor je je predlagal deželni odbor. Po njej so določene sledeče varstvene dobe, v katerih se ne sme divjadina ni stre- ljati, ni loviti, ni ubijati:

1. Divji kozel od 1. decembra do 1. avgusta. —
 2. Divja kozica od 1. decembra do 1. oktobra. —
 3. Divji koščki in kozice od 1. maja do 30. septembra. —
 4. Srnjak od 1. februarja do 1. avgusta. —
 5. Srna od 1. februarja do 1. oktobra. —
 6. Srnjački in srnice od 1. maja do 30. septembra. —
 7. Zajec od 20. januarja do 31. avgusta. —
 8. Divji petelin in ruševce (skarjavec) od 1. januarja do 31. avgusta. —
 9. Divja kokos in ruševka (skarjevka) celo leto. —
 10. Lešterka od 1. januarja do 31. avgusta. —
 11. Skalvi jereb (kotorna) in jerebica od 1. januarja do 31. avgusta. —
 12. Prepelice in divji golobi od 1. februarja do 1. avgusta. —
 13. Divje race, gosi kljunčari in drugi povodnji lovni tiči od zadnjega marca do 31. julija. —
- Za divje kozličke, kozice, srnjačke in srnice so ima divjad do 1. julija prvega prihodnjega leta po porodu.

Poslanec Deperis bere poročilo pravnega od- seka o načrtu postave zastran nekaterih prenarodb v dež. šolskih postavah od 10. marca 1870 št. 18 in 16. oktobra 1875 št. 25, ki se po končani razpravi potrdi tako-le:

§ 1. Učiteljsko osebje na občnih javnih ljud- skih šolah obstoji iz nadučiteljev, učiteljev in podu- čiteljev. Enako je razvrščeno tudi učiteljsko osebje de- klinskih šol.

§ 2. Na javnih ljudskih šolah so učitelji raz- vrščeni v tri razrede in sicer: I. razreda še 600 gl. II. razreda s 500 gl. III. razreda s 400 gl. letne plače.

§ 3. V šolskem kraju Goriskega mesta ne sme število učiteljev prvega razreda presegati polovice skup- nega števila učiteljev. V drugih šolskih okrajih je sme prestopati število učiteljev prvega razreda dvanajsti- ne, ono drugega razreda pa ne treh dvanajstini skup- nega števila učiteljev v dotičnem šolskem okraju.

§ 4. Kdor ima pravico učitelje predstavljati (i- menovati), določuje po predlogu ožjega okrajnega šol- skega svetovalstva, v katere razrede se imajo vrstiti učitelji njegovega okraja. Deželna šolska oblastnina izda dekret v zmislu postave od 10. marca 1870 št. 18 (§§. 12 in 13).

§ 5. Kdor vodi katero občno javno ljudsko šolo, ima pravico do opravilnega priklada, določenega v letnem zne- sku 30 gl., če je šola enorazredna, v letnem znesku 50 gl., če je šola dvorazredna, v letnem znesku 75 gl., če je šola tirazredna, v letnem znesku 100 gl., če je šola štiri-ali večrazredna. —

§ 6. Kdor katero šolo vodi (§ 12. državne po- stave od 14. maja 1869), ima pravico do stanovanja, obsegajočega vsaj dve sobi in potrebne pristanške prostore, katero se mu odkaže, če le mogoče, v šol- skem posloju. Če se mu ne odkaže stanovanje, gre mu za isto odškodnina v mestu Gorici letnih 200 gl., v drugih krajih pa letnih 100 gl.

§ 7. Podučitelj dobiva letno plačo 300 gl. zra- ven stanovaške odškodnine (§ 37 dež. postave od 16. oktobra 1875 št. 28) katere je v mestu Gorici določena v letnem znesku 100 gl. Enaka stanovaška odškodnina tiče tudi učiteljem v mestu Gorici.

§ 8. Določbe predstojitelj paragrafov veljajo tu- di za učiteljice, samo da imajo one dobivati 80% od plač, določenih za učitelje. Podučiteljicam je določena letna plača 280 gl. in stanovaška odškodnina 100 gl. v mestu Gorici, drugod pa 60 gl. Enaka stanovaška odškodnina tiče tudi učiteljicam.

§ 9. To prenarodbe ne spreminjajo pravice do- vršnih dohodkov, katero so učiteljske osebe uže do- dobile vsled deželnih postav od 10. marca 1870 št. 18. in 16. oktobra 1875 št. 28 (Dež. Zak.)

§ 10. Učiteljskim osebam, ki službojejo zdaj v krajih I. in II. razreda, se odmenijo dohodki I. in II. razreda v zmislu in po določbah §§. 2 in 3.

§ 11. Ta postava stopi v veljavo tistega dne, ko se razglasi. Po njej se razveljavijo vse določbe po- prej navedenih postav, za kolikor se n'je no vjemajo.

§ 12. Mojemu ministru za bogoslužje in uk je naročeno, da to postavo izvrši.

Slednjič se po predlogu dež. odbora potrdi načrt postave zastran razdelitve občinskih zemljišč sv. To- maških — in to tudi v tretjem in zadnjem branji.

Ker je uže pozno, odloži se nadaljevanje dne- vnega reda za prihodajo sejo.

V s'eja dne 21. sept. ob 4. uri pop. Potrdi se zapisnik poprejšnje. Doslje peticije se izročé do- tičnim osekam.

Poslanec Kovačič bere sledečo interpelacijo do vis. vlade:

V seji dne 20. aprila l. l. je naročil dež. zbor svojemu odboru, naj pri visoki vladi prav krepko pod- pira motivirani predlog, ki smo ga podpisani pedali, da bi dosegli preurnavnavo erarske ceste po Sočki do- lini in posebno onih strmin, zaradi katerih je obte- vnanje po tej cesti še vedno nevarno.

Deželni odbor se je v ta namen z dopisom 11. maja 1877 št. 1679 obrnil do vis. c. k. namestni- štva v Trstu, pa nema še do zdaj, kakor beremo v njegovem poročilu, nobenega odgovora. Djanskega us- pеха tudi ni imel naš predlog, kajti za omejenjo ceste se ni v preteklem in v letošnjem letu prav nič storilo.

Kakor smo v motivaciji k svojemu predlogu o- menili, je posebno klanec „Ovink“ med Ročnjem in Platarjem silno nevaren bodi zaradi velike strmal, bodi, ker je cesta posebno vrh klanca tako oska, da se z veliko težavo vozovi drug druzemu ogibajo.

V zgodovini tega klanca je zablježenih uže mnogo nesreč — še več pa bi se lahko govorilo o velikih stroških, ki jih leto za letom prizadeva neob- hodno potrebna priprava teškim vozovom. Ta klanec zraven drugih manjših, pa vendar nadležnih, je tudi kriv, da mnogo kupčevalcev iz Bovskega in Koroskega rajše se svojimi vozovi po Nediški cesti skozi Italijo z našo Furlanijo in Gorico občujejo ter vse nadlež- nosti meje kontrole prestopajo, nego bi se po krajši poti in prosti vsej utikanja finančnih organov vozili v Gorico in naprej. To pa je v veliko škodo domači kupčiji, cesarskemu erarju in vsem onim krajem, po katerih bi se morala kupčija naravno premikati.

Predelka železnica, po kateri smo toliko let hrpeneli, za njo toliko prošili in toliko žrtvovali, je splavala po vodi — morda za vselej, in celej gorski strani naše dežele je ostala ena sama glavna žila, po kateri se pretaka vsa nje kupčija bodi na severno, bodi na južno stran, in še ta žila je tako nemarno iz- peljana in tako polna velikega zavir, da nikakor ne za- dostuje kupčijskim in obrtniškim zahtevam sedanjega časa in da, namesto da bi občevanje v državnih mejah posredovala in pospeševala, je močno zadržuje in v sosednjo državo odvrta.

Naša dežela je silno obložena z davki, nje pre- bivalstvo je v vseh slučajih dokazalo svojo neomah- ljivo državljansko zvestobo in ono na desnem bregu Soče je je letos na posebno slovesen način potrdilo. Visoka vlada pa prezira njegovo najnujnejše, najvital- nejše interese na tak način, da ni v zadnjih letih ne samo nič storila v namen, da bi ljudski želji in silni potrebi zadostila — ampak da ni niti za potrebno spoznala v dolgi dobi 16 mesecev na peticijo dežel- nega zbora, predloženo in priporočeno po deželnem odboru — odgovor dati.

Podpisani moramo k sklepu še povdarjati, da bi tako javno delo na erarski cesti v Sočki dolini letos tem bolj vstrezlo, ker so to dolino in posebno one občne blizo klanca „Ovink“ silne nesreče zadele: Ročinj je v dveh letih dvačrt pogorel, potem pa je toča strašen polom naredila po Ročnju, Doblarji, Rutih, Čigunji, Selu id. Ljudstvo je v strašnih revah in bi zaslužek pri cestnem započeti z največjo hvalečnostjo sprejelo, ker bi se le tako v bodočej zimi in pomladi lakote rešilo.

Po vsem tem prašamo podpisani po zborovem predsedništvu gosp. vladnega zastopnika:

1. Kaj je visoka vlada storila vsled resolucije, sklenjene v zborovi seji dne 20. aprila l. l., katero je deželni odbor naznanil vis. c. k. namestništvu z do- pisom od 11. maja 1877 št. 1679 v namen, da bi se preurnavnavo erarske ceste po Sočki dolini?

2. Ali je kako upanje, da se uže v prihodnji zimi, ali vsaj na pomlad leta 1879 začnejo izdelavati tisti objekti, o katerih je vis. ministerstvo zfrapsovan od 17. julija 1867 št. 9724 obljubilo, da se bodo v prihodnjih letih zaporedoma v delo vzeli? Podpisani so poslanci: Kovačič, Povše, Faganal, dr. Tonkli.

Vladni zastopnik hoče izročiti interpelacijo vis. vladi in o svojem času odgovor dati. (konec prik)

Iz Bosne in Hercegovine.

Zadnja poročila z bojišča so jako ugodna: vtr- jena mesta se udajejo drugo za drugim po prijani

ali posilni poti našim hrabrim vojskam, katere kri- stjansko prebivalstvo povsod navdušeno sprejema; raz- oroževanje se vrši brez posebnih ovir in uporniške družabi se pomikajo čedalje niže proti Novemu Bazu- ru, koder vtregnje se zadnje obupne sile napeti, — ako jim boše naša vojska sploh pred zimo tjejak sledila. — Padec Bihača je imel odločilen uspeh; za njim so prihajevali naši Bjelino, trdnjavo na serbskej me- ji in Tuzlo; tudi so razpili turške ustaše v dveh utrjenih pozicijah.

Razun Zvornika so po tem takem uže vsa večja mesta Bosne in Hercegovine v naših rokah, upo- toliko kakor zlomljen. Vcerajšnji „Citadinno“ poročla celó, da se je tudi Zvornik uže udal. — Od vseh strani prihajajo poveljnikom naših vojsk [deputacije, ki naznanjajo udajo.

Evo zadnja uradna poročila z bojišča!

Oficijalni telegram poročla 23. sept.: Naša voj- ska je 22. t. m. vzela utrjeni glavni tabor turških upornikov na najbolj gospodstvujočji višini Senko- vica, osvejlja dva kanona, municije in živeza; upor- niki, ki so bili razporedni. — Dne 21. t. m. je naša vojska zasedla brez upora Olovo; uporniki so zbežali. — Uporniki, kateri so bili na Majevici planini utrije- ni, bili so v beg zapodeni; in s kanonskimi streli pro- ganjani, Doka nj od nas zaseden. — Vsléd izjave v glavni stan prišle deputatione, ki je poročala, da se Tuzla in Bjelina nadstati, začelo se je delo razoroženja in zasedanj teh dveh mest.

Oficijalni telegram 24. septembra poročla: Po zmagovitem boji pri Senkoviću in Badin-Ogjakju je za- sedla prodirajoča prva divizija Rogatič. Prebi- valci, ki so vojski nasproti prišli, pripovedovali so, da je turške upornike prijel tak paničen strah, da se izgubljajo in beže neprenehoma proti Višegradu in na Gorazdo. Upornikov je mrtvih nad 400. Prve čete tretjega in četrtega našega armadnega kora so prišle v doljno Tuzlo in so naši tam na tvrdojavi cesar- sko zastavo razobesili, prebivalstvo je izraževalo svojo udanost. —

Iz Siska se javlja: 22. sept. Denes so zopet 482 ranjenih peljali od tukaj skozi Zagreb in naprej v bolnice. Mej temi je bil frajtar Vasil Hlšadak, kate- ruemu so Turki očiztaknili.

Iz Belgrada poročla „P. C.“ 23. sept.: Vleed zadnjih bojev v Bosni je pribezalo 1000 Turkov na srbsko zemljo. Srbska vojska jim je orožje vzela in jih je zaprla.

Dopisi.

Iz Gorice 23. sept. (Izv. dop.) V zadnjem listu „Soče“ čital sem podlistek, pisan še od mlade roke, kateri morda na to, da bi se čista slovensčina širila ne le po naših šolah, nego li povsod, koder prebivajo sinovi matere Slave. In za istino, gospodine dopisnik ima prav: treba nam je skrbeti zato, da podamo svojo- mu jeziku „gladko rujo“, da se ne bodo tuji posmehovali nad njega nečistostjo. Bil sem nedavno v družbi omi- kavih Italijanov, ki so me upražili: „Povejte nam, za Boga vi kot učitelj: da-li je jezik, ki ga govorje v tem kraju čista slovensčina? Nam se zdi, da ne, kajti zapazujemo v njem laške in nemške besede. Na- rod, ki se v svojem golci poslužuje tujih besedij, tak narod ne govori pravilnega jezika, takega naroda mi ne štejemo.“ Tako omenjeni Italijani. Ali niso imeli morda prav? Da kako. Zlost obhajja vsakega rodo- ljuba, ko vidi, na kako škodo sti našemu jeziku dan- daes italijanščina in nemščina. Neomikana dekla gre dva meseca služiti v Trst, pa domov prišedeji v gorsko vas uže pravi „ni niente parlar, skifaf“; trdega kme- tarstva vzemo v vojake, došedšega domov stran ga je materinega jezika: tež-nj zabavlja ter lomi priljublje- ni mu „taje“, pa kako! Pri nas je uže ta nezgoda, da se radi punašamo še znanjem tujega jezika; pa saj ne delajo tako le neomikanci ali polnomikanci, uže omikanci slovenski gospodje, opravljajoče službe visokih uradnikov: tem je ne mešči na pir za srce. Slovenci so v vedni dotaki z Lahi in Nemci, nij čuda, da to slovenski jezik okuzi. Ta okolnost pokazuje se osobito v kraju, kjer sem jaz v omejenjuni Italijani imel pogovor. Italijanje iz Trsta hodijo nam- reč vsako leto-tja arkat dober zrak in pit okus- nega terana, ter poplavijo ondešnji kraj se svojo kul- turo. Uprasaš zdaj, ali bi ne bilo kake poti, ki bi rešila naš narod tujega upljava; ali bi se ne dalo nič storiti, kar bi lahovstvu in nemščinstvu napravilo mo- čan jez? Vsekako. V puvč vrsti je poklican za to ljudski učitelj. Če tudi mu nij dosta storiti pri „trdovratnih odraslih.“ naj se tega še ne zhoji: v na- rodnejši šoli, pri njeznjej našej mladini mu je odmenje- no široko polje, kjer dosta dosti lahko dobrega stori za narod. Kajti mladina je sprejemljiva za dobre nau- ke učiteljeve, katerega visoko stuje. Vtisi, katere za- dobi njezno otrokovo srce, ne izgube se nikedar več; še v poznih letih silijo zopet na dan, svitolasi starek se še se znilo v očeh spominja besedij svojega dobrega učitelja v mladosti. Kolega, slovenski učitelj v na- rodnejši šoli dakele imaš pravo prilžnost poprijeti se izdelovanja onega mogočnega jezika, ki bo ljuboval y

bodočnosti laškemu in nemškemu vsilstvu. Z milodone-
vo pravino besedo vcepil v mlada srčca veselje do
materinega jezika; budi v mladini domoljubje, saj ti
pedagogika navaja pota, po kojih prideš nedvojbeno
do cilja. Svetovna zgodovina ti ponuja tako lepe po-
dobe (gesch. Mitsbilder), katere nedolžni otrok tako
rad posluša in v katerih se mu uže rano vcepi v mlado
srce ljubezen do onih mož, ki so „sveto služili
svetemu domovini“, a sovražno do izdajec lastnega na-
roda! Popravilij moj dragi prijatelj otkrom nepravil-
no govorenje, vzbujaj jim veselje do čitavanja in videl
buž, da seme, ki si ga sejaj v mlada srčca, škilo bo
še dalje bolj in bolj, dokler ne izraste iz njega mogo-
čno drevo naroda našemu v hasek, tuju v strah.
Kajti zapomni si, da otroci, koje zdaj podučujes, bo-
do enkrat očetje, ki bodo v vlastnej družini in po-
sodi širili tvoje ideje, očetje naroda našega vrlji za-
govorniki.

Poduk v ljudskeji šoli bodi na narodnej podlagi.
Tako so trdili boljši pedagogi vseh časov in narodov;
navedam le Montena, Katliha, Komenskega. Slavni Ghi-
rard je celo spisal preiminito knjigo: „Materni jezik
kot podlaga intelektualne, moralčne in religiozne
vzgoje.“ Tu navedene pedagoge naj bi si vzeli v vz-
glede oni Lahoni in Velikonenci, ki silijo tu jezik v
naše šole! Žalilogo, niso vsi učitelji teh mislij, nekateri
so Boninovi, so pa tudi nekateri, ki zagovarjajo
dijalekt v ljudskeji šoli. Bil sem pri nekeji kraj-
konf. pri kateri je celo nek „derehter“ ljudske šole
podučujoč otroke, govoril o studen dijalekt. In ko
se ga je zaradi tega dilaktičnega pogreška pobijalo,
skakal je kakor razdražen gad. „Es würde sicher so-
woll die allgemeine nationale wie auch die praktische
bildung der kinder leiden. wenn die schule bei der
mundart stehen bleiben sollte“, pravi Dittes; torj
treba je, da učitelj pismeni, pravilni jezik v šoli go-
vorijo; se ve, da treba, da zna učitelj uže v 1. šolskem
letu prehajati od dijalekta na pravilni jezik, česar
omenjeni „derehter“ ne umé! Žalilogo so vam tu pa
tam nekateri učitelji pravi „kampeljeji“, ki so šoli brže na
kvar, nego na korist. In prav me take ex pedagoge
spnda omenjeni „derehter“. Više šolske oblastnije
mirno gledajo na take ljudi, da-si bi se jim moral dati
„consilium abundi“. Nič ne pomaga, naj take u-
čitelje obsjueje občina in drugi naprednjaški učitelji!
Te dni sem dobil neko „peamico“ od nekega učitelja,
ki podučuje poleg drugih predmetov tudi slovensčinu
na nekem višem učilišču. Hočem vam, gospod ured-
nik, približiti le nekaj strof te čudne „pesni“ (Ka-
tarina in Alfred jej je naslov), pod katero bi se že
Marko Pohljan sramoval podpisati: Le ljubi! je ljubi!
—Še ljubi in ljubi!—Al peta od nekaj—Še vedno me
žuli.—O ni dir nikoli! Mi ne bo po volji.—Oh Alfred
ti tebi—Srešo odmoli!—Res prav imaš—ker kaj
veljaš—Pa mihi da Enica.—Je kakor vejica.—

Zadosti, zadosti, gospod urednik, glava me boli
po tem umotovu našega „pesnika“, kateri se nema
zauhati za svojo mastno službo (katere ne zasluži)
zmožnosti, nego „svojim višim“, katerim zna fmo kom-
plimentovati. Ta „visoki gospodič“ je res pravi sin
svojega očeta, kateremu tudi kot literar ne dela
nobene sramote! Capiat qui capere vult!

Albinus.

Iz Goriškega, 23. sept. (Izv. dop.) Govoreč v
28. in 29. letonje „Soče“ o pospeševanju cerkvene
glasbe po narodnih učiteljih, rekél sem, da je učitelje
orgljanje koristno radi tega, ker mu ono zboljša ne-
koliko njega slabo materijalno stanje. Organizatorne
plače so različne: po nekaterih vaséh obstajajo v biri
poljskih pridevkov, po nekotjih pa v denarjih. Vseka-
k mislim, da se mora dati zadnjemu plačevanju pred-
stvo; kajti ono berachenje poljskih pridevkov od hiše
do hiše, to je za učitelja jako poniževalna reča. Po
novej šolskeji postavi učitelji kot učitelji ne
smejo več nobene prose bira imeti, imajo jo le lahko
kot organizativni nekaterih krajev. In tudi takovo
organizatorno nabiranje bi se moralo učiteljem prepo-
vedati. Pisatelj teh vrstic ima jako žalostno sku-
šnjo, ki ga silijo do take izreke. Našega kmetja terejo
—kar je nekaj časa—hude letine. To ga dela tako
obupnega, da se začne jako repenčiti, kedar vidi pri
hiši duhovnika ali učitelja, ki dohaja po pšenicu. V
svojem gnjevu, (kojeja pa ne opravičujem), marsikako
besedo izreče, „ki na tla ne pade.“ Tako sem n. pr.
jaz moral nekega kmetja pri sodinji v Komnu tožiti,
ker se je bil mož pri mojem nabiranju tr dó zaslužne
pšenice predalce spoznal. Še marsikako „lepo zdogo-
bico“ bi vam znal povedati, ki sem jo doživél pri le-
tošnjem nabiranju pšenice; pa mojej veliki potepz-
ljivost je zhalvali se, da še za zdaj molčim! Jaz
pomilujem osodo našega duhovstva, ki ne dobivajoč
plačila iz kake c. k. donarčne, mora svoj trdo zaslu-
žen kruh, (kterega mi gotovo ne zavidam) berachiti od
hiše do hiše slovenskega oratarja! Glede tega sam si
vendar učitelji nekaj na boljšem, da-si so nam plače
prepelič odmerjene.—In ravno zaradi tega moramo se
poprijenati tudi orgljanju, da nekaj bolje shajamo. Ven-
dar jih bilo šele, da bi se organizatorne plače v de-
narjih izplačevale, in sicer v mesečnih obrokih. Jaz
vsaj vam rečem, da bi za ves svet ne orglal več za
kako biro, in naj si bode še mastnija. In tako naj
bi storili vsi učitelji; kajti naš stan mora biti spošto-

van, a ako hočemo, da res tak bo, treba—ponavljam
—odreči se onemu berachenju od hiše do hiše—ki
je za nas poniževalno. To je moje menenje in
—punctum!

Albinus.

Iz Komna 19. sept. (Izv. dop.) Vest, da pride
obče priljubljeni gospod prof. Povše v Komnu dne 16.
t. m., kjer bi imel ostati 3 dnji; predava! o umnem
kletarstvu, nas je jako razveselila. Dne 16. t. m. je
torj gospod profesor prišel, toda nj ostal—3, nego le
2 dnji i to, radi posebnih opravkov v dež zboru.
Vdeležilo se je poduka mnogo ljudstva. Sošteli smo
pervi daa 117 najodličnejših gospodarjev iz raznih, tu-
di 6 ur oddaljenih krajev, mej njimi tudi nekaj č. g. g.
duhovnikov i učiteljev. —Kaj je predaval g. profesor,
sem že omenil, namreč o kletarstvu, več ne bode-
govoril, kajti vem, da je prostor v Vašem cenjenem
listu še pretesen za druge tudi zanimive vesti, a o-
meniti moram spretnost gospod profesorja, a jako si
zna tako lepo privabiti kmetovalca, da rad sledi nje-
govim podukom. Gospod prof. Povše nij le mož na
pravem mestu, ki umi svoj posel, nego ima še dar
govorništa, s kojim tako lepo vcepi tudi najpripro-
stemu kmetovalcu svojo misel, svoje prepričanje v
serce.—To je umetnost, i posebno pri kmetovalcu je
te treba, sicer človek v svo svojo učenostjo ne opravi-
ni nič. —On govori popularno, da ga vsak razumi;
manj razumnimšim tomlači s praktičnimi primerjaji.
16. popoldne smo ogledali v bližini ležeča zgledna
vinograda, kjer se je pogovarjalo o vrednosti koristi
itd. tacih vinogradov. Tudi tukaj je porabil g. P. pri-
klon, da je govoril nekaj, se ve da le v kratkem o sa-
jenju, zvepljanju tert i dr.

Poslušalci so bili vroje zadovoljni z rodoljubnim
i prijaznim goss. profesorjem. —Poduk, kojega nam
je delil g. profesor, bode gotovo obilen sad rodil. Hval-
ježnim srcem spominjamo se sl. c. k. kmetijskega
društva, koje je blagovolilo podariti nekotjim podpore
v ta namen da so se lazej vdeležili predavanj, pose-
bno pa, ker nam je iskrenega gospoda Povšeta posla-
lo, kajti on more ne le malo, nego zdajno pripomoči
k pospeševanju blagostanja že skoro onemoglih kmeto-
valcev. S srčno željo obračamo se do sl. c. k.
kmet. društva, naj bi nam ono još večkrat blagovolilo
poslati gospod Povšeta, č. nas bode' podučeval o
umnem kmetijstvu, da bi nermarne svaril i spodbujal
k pridnemu racionalnemu obdelovanju matere zemlje.
—V zemlji je še rešitev naša!

Vsled iskrenega rodoljubja, požertovalnega delo-
vanja, vsled mnogih koristi za našo občino itd. —
iz hvaležnosti je naše slavno obč. starešinstvo imeno-
valo č. g. prof. Povšeta za svojega častnega občana
Mein, da to je naj jasnejši dokaz ljudske zaupnosti
v našega vselega g. profesorja oziroma dež. poslanca!
Občan.

Iz Černič 24. sept. (Izv. dop.) Žalost veliko ti
dragi čitatelj naznanjam iz naše občine. Ni zadosti, da
nam je nevihta in toča dvakrat v tem poletju lepo in
nadepolno polje pokončala ter ljubi, mnogo obetojoci
pridelek vinske terté skoraj popolnoma in do čistega
pobrala in razbila, ni zadosti, da je na pol razbite ja-
gode, katerim je toča še prizanesla, zraven še nenavad-
na bolezen obiskala, — razsaja in mori tukaj že
čez dva meseca strašna živinska bolezen. Poginilo je
že vsled te žaliloga na 30 goved izmed volov in krav
brez obilno prasecev, svinj in dveh kobil; vse živali
gotovo že nad 50 glav! Škoda se že cení nad 8000
goldinarjev !!

Žalost strašna pač in strah! Žival gre zdrava in
terdna na delo in na pašo, ko pa domov pride, oslabi
in v kratkem času, v nekaj urah je mrtva; nektere
poginejo že na poti! drugo kré čez noč v štali. Gos-
podinja zvečer kravo po navadi pomolze, ko zjutraj
s istim namenom h kravi pride, najde jo že trepetajo-
čo na životu in bolno in včasih že mrtvo ležati!
Navadno je bolezen od danes do jutre. Žalost in strah
dan za dnevom, noč za nočjo: vsako jutro se sliši,
kako je tam lep vol, tukaj krava s teletom obolela;
pri temu mlada jencia, pri unemu zopet prasce ali pa
svinja z šestimi in še več mladici poginila. Kam bi se
vboji kmet obernal, kje bo vzél da si zopet pripraví
prepotrebno žival, vola ali kravo? kaj bo začel? In
brez živali si revež nič pomagati ne more! Živina je
ravno perra pri kmetiji, ktera ali jo povzdigne ali ver-
že, ktera kmetja ali kmalo obogati, ali pa hitro zbožja.
Da bi bilo le kaj na tert, bi si revež že kmalo kaj
pripomogel in žival prikribeal, ali od terté nime skra-
raj gladko čisto nič, in še tega, kar je, se teh bolnih
jagod vsled slabega vremena poiskat in potergat ne
more. Kaj bo? Davki so vedno več in se že nekaj
časa tirjajo ne glede na vreme, pomanjkanje in nesrečo
z nenavadno ostrojšjo, letine zaporedoma slabe, zas-
lužkov pa več nobenih in zraven tega še ena vojska
v Bosni, druga pa tudi kmalo pri vratih ki žuga od
italijanskega pohlepljivega žrela! Kaj bo, govorim, in
kam se bo prišlo, sam ljubi Bog vé!

Bolezen je bila sicer že tri tedne dobro pone-
hala, ali zdaj se jo zopet prav močno oglasila.

Iz Soče, 23. sept. (Izv. dop.) (Nesreča). Tužni
čuti se polastijo človeka. ki potuje iz bovskega Kela
proti Soči in Trenti. Hipoma je med visocimi, ster-
mitimi gorami, med katerimi štumi bistra Soča v glo-
boki strugi. Kmalo nahaja ob poti priprosta žna-
maja, žalostne spominke mnogih nesreč. Ko pride
v spodnjo Sočo, kjer se dolina irektilno razširi in se iz
lopenjskega zrela potok (Izpenica) v Sočo steka, za-
četajo se ti žalostni spominke silno množiti; nastajés
jih v kacin 10. minutah gotovo deset. A če pogleda
na zelo strme gore ob Soči, ho bodeš se čudil, tolikim
nesrečam, ki so se tu pripetile. (Več si zatvoré obzira
ljudstvo čez zimno drobnin „dove“ in kobe), vedni se
kolikor toliko izdaten vir pridobitaka, obraniti, žanjajo
po teh visocih, sternih stezah in stenah travo, katero
nosijo po tacih stezah domov, da mora človek uže več
nego trden biti, da ga obročica ne žmami. A davi-
ravno so ti ljudje od mlatih nog vajeni nesvarnih kra-
jev in stez, se vendar ni čudil, da se jih toliko v
Soči in Trenti pobije, da sploh ljudje pravijo, da v
teh krajih odrasli ne umirajo naravne smrti, ampak
da se jih pobijajo.

Nova taka nesreča se je zgodila 17. t. m. okoli
polodne v Trenti, ravno tam, kjer se Zadrinja, ki iz-
vira izpod Triglava, steka v Sočo izvirajoč izpod
Travnika blizo Jagerja, slavnega krčmarja, pri kate-
rem dobili možane bistro, ledeno-mrzle vode, da
piječemu razžene razburi, tudi častico žganja „eisen-
pomerja“ per katezoheh, jako priljubljene pižbe, da bi
za nekaj kebrov lahko bolezen za dva dneva vkuipi.
Lahko bi več písal o tej zadevi, pa preidem vsaj k
stvari. Imenovani krčmar in edina 21 letna hči, Ma-
rija Berginjec h. št. 42, šla sta ta dan z največim de-
lavcem, ki je imel postati nje prihodnji soprug, na
visoko strmo goro „Čelo blizo Proseka“ travo žat. Hči
je višej nad očetom seno grabila, oča je nižaj travo
žel, najumnik pa je šel po vodo. Kar naskrat so
heerki spodrsno, dreže (krápio) začevnajo in kar na
enkrat meho očeta, kateri jo je komaj zagledal in
nema dohajajočega najemnika, ki je vodo nesej in
očetu, pade v blizu 70 metrov globoki prepad, kdor
se je razbila in mlava oblezala. Ubogi oča! Kdo za-
more le deloma njegovo tugo in bolesti popisati?

Politični pregled.

Kakor poročajo nekateri dunajski listi, to
ima sklicati državni zbor na 17. dne oktob-
ra.—Finančna ministra avstrijski in ogerški ha-
meravata nekda koje o začetke zboroma predložiti
načrt postavke o izdaji novih avstrijsko-oger-
skih bankovcev v znesku 100 milijonov goldi-
narjev. Srečna doba našej državni polovici, če
se ta vest vresniči in če držav. zbor spréjme
tak predlog! Ogrí bodo dolgove delali, mi jih
bomo pa plačevali.

Govori se o nekaterih spremembah v našem
ministerstvu, ki pa nič ne pomenjajo, ker gre
le za osebe in ne za stvar. Depretis postane
nekda minister za notranje zadeve namesté Las-
ser-ja, Fierlinger finančni minister, Zemlaj-
kovski kmetijski minister; tudi minister Stra-
majer in graf Taaffe se imenujeta kot Las-
serjeva naslednika; gotovega pa ni še nič.

Velevažen dogodek v našej notranjeji poli-
tiki je to, da so Čehi popustili pasivno politiko
in 24. t. m. prišli v deželni zbor praški. Pri
svojem vstopu so izrekli, da se opirajo na svoje
prejšnje izjave, da pa vstopajo z namenom, po-
skušati, ali bode njih mirovljubni in spravljalno
dejanje kak vspeh imelo. —Čuških poslanec je
dodaj 83, nemških 82, a iz velicega pošestva,
(kjer so zmagali liberalci z 220 proti 143 glasi)
jih je 70.

V seji dne 26. so česki poslanci dr. Rieger
in tov. stavili predlog, naj se napravi adresa
na cesarja in naj se v ta namen voli odesk
15. udov. —Dež. maršal je rekel, da pride ta
predlog na vrsto po določilih opravilnega reda.

Ogrí se še vedno strašno repenčijo zoper
zasedanje Bosne in Hercegovine ter tirjajo na
svojih shodih kar naravnost, naj se vojske na-
zaj pokličejo. Naš „Isontu“ se v tem času: za
ujmi pajašji in celo zdaj, ko je upor uže skóro
potlačen in se Turki povsod udajajo novému gos-
podarju, mu je najljubše gradivo, pisariti zoper
pridobitev Bosne. Ko poročta, seveda nérad, o
sijajnih uspehah naše vojske,—grozi ob etem z
vojno, katera bi ves svet na noge spravila zoper
Avstrijo, ako bi ta zmagalno napredovala ter
se čudi Novega Bazarja ločila.

Mari naj bi Avstrija mirno gledala na ognjišče, na katerem bosenski ustaši v zvezi z albansko ligo in podpirani od turške vlade novo orožje kujejo zoper njo, da bi jo čem prej te ljube zopet izpodili iz Bosne, z ogromnimi žrtvami pridobljene?—Patrijotizem naših italijančev se prav nič ne razlikuje od ogerskega.

Angleške novine so silno razburjene, ker afganistanski emir ni hotel sprejeti angleškega poslanstva, temuč ga na svoji meji nazaj zapodil. Angleži terjajo, naj se Afganistan kaznuje, a tako, da se Rusija vmes ne povleče. Uže se zbira na afganistansko-indijsko mejo večja vojska. Indijsko zovinarstvo tirja, naj prosí Afganistan odpuščanja, ali pa naj ga Anglija zasede.

Razmere mej Rusijo in Anglijo postajajo čedalje neprijetnejše in mnogi časopisi razpravljajo uže vprašanje ob eventualni vojski med omenjenima državama.

Nemška vlada je državnemu zboru predložila ostro postavo zoper socialiste. Ponovljeni napadi na pruskega kralja so močno ohladili ono neomejeno liberalnost, s katero so se dosihmal ponašali pruski kulturonoši. Pri vsem tem pa ima socializem na Pruskem uže tako močne koronine, da ga ni več mogoče zatreti in da vtegne celó v državnem zboru predložena postavla pastí.

Razne vesti.

Deželni zbor Goriški ima nekaj svojo 6. sejo. Na dnevnem redu so sledeče točke:

Poročilo finančnega odseka o proračunu deželne gluhonemice za l. 1879.

Poročilo pravnega odseka o peticiji društva „Sloga“ za preuredbo postave zastran povračila bolnišničnih stroškov in preuredbe domovinske postave.

Poročilo pravnega odseka o prošnji občin Gabrije, Šmarje, Rubenberg, Štanjel in Doroberg, da bi se cesta po Braniški dolini vrstila me skladovne.

Poročilo pravnega odseka o prošnji katastr. občin Selo in Batuje za ločitev od Černiške županije.

Predlog deželnega odbora zastran razdelitve občinskih zemljišč Voljegrjskih.

Predlog deželnega odbora zastran razdelitve občinskih zemljišč Koprivskih.

Poročilo pravnega odseka o prošnji občin Kozane in Vipolže za ločitev od Kvišanske županije.

Predlog deželnega odbora, da se predloži visokemu ministerstvu peticija, da ustavi ukaz zarad čunega jezika na tukajšnjih učiliščih.

Poročila finančnega odseka o računih za l. 1876 in 1877 gospinskega zaloga stipendijskega „Wardenberskega“ „gordorejskega“ „Solskega“ zaloga odveznih ostankov l. 1848.

Poročila peticijskega odseka o raznih prošnjah. Deželni zbor ima še mnogo važnih ualoh dovršiti; ki so pa že večinoma v odsekovih sejah rešene, valed česar je pričakovati, da bude sesija v prihodnjem tednu končana.

Cerkvena slovesnost. V prvostolni cerkvi v Gorici bo dne 6. oktobra nenavadna cerkvena svečanost. Naš prevz. knezo-nadškof bo posvečeval novega škofa Forečkega dr. Iv. Nep. Glavina-o. Azistoval bosta Ljubljanski škof in Trzaški; navzoten bude tudi nadškof iz Carigrada, monsig. Grasselli, prijatelj novega škofa.

Odklikovanje. „Novicam“ piše navadni dopisnik iz Gorice: Te dni prinašajo Primorski časniki vest, da je starostinost Kastavsko (v Istri) dvornemu svetovalcu gosp. vitezu Andr. Winkler-ju podelilo častno meščanstvo — kakor sem jez izvedel — za to, ker je, ko je bil pri namestništvu v Trstu, Kastavcem — rekel bi — rešil kakih 12.000 oravoh občinskega gozda. Stvar je bila jako zahototana in le g. dvornega svetovalca izvedenost v postavah je našla tek zavedi konec in kraj. Prepir je bil med Kastavskoj županijo, ki obsega 27 katastrskih občin, in med posamnimi temi občinami, sosebno eno. Preteklo nedeljo je prinesel Kast. župan, g. Fr. Marotti, sem v Gorico dotični častni diplom, krasno izdelan.

V deželnem zboru in Ljubljani so bile prve seje jako zanimive in podučilive. Izvedeli smo, kako se je večinoma po posilnem potu sé zapeljavanjem, s goljušnjami, s podkupovanjem in z enakimi

memoralničnimi sredstvi dosegla nenaravna nemška večina v slovenski deželi, v kateri se sme samo pešiča Kočevjarjev imenovati prave domače Nemce. — Debele so morali požirati Vestenecki, Hotčevjarji et comp. in ljudstvu po deželi se bodo čudno odprle oči po vseh resnicah, ki so se obirno razkrile v deželni dvorani; zaradi česar smemo zaeslajvo sklepati, da je bila zadnja menškatarska zmaga na Kranjskem zares Pyrrhus-ova z maga.

Imenovanje. G. Ivan Krajnik, do zdaj v Kobaridu, pride za učitelja v Sedlo. Ž njim pridobi sedlanska šola izvrstno moč. V Kobaridu prideta namesto Krajnika in umerlega Carlja gospoda M. Kanté in Prostoslav Koršič, absolvirana učit. kand. oba vria, domoljubna mladenca. Učiteljska pripravnica (vorbereitungsschule für praeparanden) na Proseku je predstavljena v Dolino v Istro. Kot učitelj na tej šoli menda ostane g. A. Bunc.

Bralno društvo v Zgoniku napravi dne 29. septembra t. l. besedo z deklamacijo, tombolo in plesom. Začetek ob 4 uri. popoldne. Vstopnina 1 forint.

Za tombolo vsaki listek stane 20 novcev. Dobitki bodo sledeči: 1 mln za kavo mleti, 1 likalo za perilo 1 sobna ura po novem sistemu. Ujudno Vabi Odbor.

Vabilo k veselici, katero napravi Vertojbanska čitalnica s pomočjo pevcev iz Št. Petra dne 29. septembra 1878. v Lašičevi dvorani. Spored: 1. Pozdrav 2. Petje 3. Deklamacija: Rómárica spisal X. 4. Petje 5. Govor 6. Petje 7. Strašna bolezen, Saloigra v treh dejanjih. Ples. Vstopnina 20 kr. — Vstopnina k plesu 1 gl. Začetek točno ob 6½ uri zvečer. Odbor.

Dramatično društvo je te dni začelo razpisijati svojim družabnikom 40., 41., 42. in 43. zvezek „Slovenske Talje“, ki na blizu 27. tiskanih polah letos prinaša naslednje igre: „Kozarec vode“, vesela igra v 5. dejanjih, po Scribeju poslovenil Davorin Hostnik; 2. „Igralka“, vesela igra v 1. dejanji, po Fournierju poslovenil Viktor Erzen; 3. „Dva gospoda pa jeden sluga“, burka s petjem v 1. dejanji, po Goldonju poslovenil Davorin Hostnik; 4. „Star samec“, podoba iz življenja v 2. dejanjih, po Oct. Feuilleu poslovenil Davorin Hostnik; 5. „stara mesto mlade“, vesela igra v jednom dejanji, po J. Korzenovskem poslovenil Josip Stare; 6. „Gringoire“, igrokaz v 1. dejanji, spisal Th. de Banville, poslovenil Ivan Kalan; 7. „Jedna se mora omožiti“, vesela igra v 1. dejanji, spisal H. Unde, poslovenil Ivan Kalan.—43. zvezku je pridejavo tudi odbo-rovo poročilo v 9. obnem zboru „dramatičnega društva“, blagajnikovo poročilo in imenik družabnikov v letu 1877-78. Mej zadnjimi pogrešamo marsikateroga znanega in imovitega domoljuba. O tej priliki bodi pridejana tudi prošnja, da bi družabniki blagovoljno placevali redno svoje društvenino, najbolje bi bilo, da bi jo odrajtovali takrat, kadar sprejemajo knjige.

Dunajska borza.

	27 sept.
Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gl. 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	62 „ 90 „
Zlata renia	73 „ 45 „
1860 drž. posojilo	113 „ 15 „
Akcie narodne banke	801 „ — „
Kreditne akcije	234 „ 75 „
London	116 „ 15 „
Srebro	160 „ — „
Napol.	9 „ 30 „
G. kr. obznan	5 „ 51 „
Državne marke	

Važno oznanilo.

S pomočjo slavnoznanege prahu Iwells zamore si vsakdo v nekaterih minutih, in ne da bi se motil z umetno zloženimi stroji, napravljati PIVO, odlično po svojem okusu in po zdravstvenih lastnostih in nič niže od onih piv, ki se narejajo v Čaveni, na Dunaji, na Bavarskem, in sicer prav po ceni, kajti liter stane, če se vsi stroški vračunajo, samo 14 centezimov.

Navažna cena zaboja za 125 litrov 6 gl.
 „ „ „ „ 60 „ 3 „
 „ „ „ „ 30 „ 2 „

(Prosto poštnine v vsej Italiji in Avstriji.)
 V vsakem zaboju je prav razumljiv poduk, kako se ima ravnati, kar je tako lahko, da se ni mogoče zmotiti.

Naróčuje se pri
 G. Ferino in Coggiola (Italia).

Wir empfehlen
 als Bestes und Preiswürdigstes
Die Regenmäntel,
 Wagendecken (Plache), Bettmatten, Zelstoffe
 der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
 in Wien, Neubau, Zollergrasse 2,
 Lieferanten des k. und k. Kriegsmi-nisteriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

V pošteno rodbino se sprejmo šolarji v stanovanje. V rodbini se govori slovensko in nemško. Več pove uredništvo „Soče“.

Prva in najcenejša zaloga

ŠOLSKIH KNJIG

za vse šole, ob enem prodaja učnih knjig e. k. zaloge šolskih knjig na Dunaji.

Trajno vezanje knjig se preskrbi za samo 10 kr. od knjige.

Vsa pisna priprava, posebno zapisne knjžice, priprava za risanje itd. je tu na izbor po prav spodobnih cenah.

FR. WOKULAT, knjigotržec.

Št. 330

Razpis učiteljske službe

III. verste v Klanci, Loki (Lonche), Koberu in v Montu (Monte) se slov. učnim jezikom. Postava od 3. novembra 1874 določí v razpisanih šolskih občinah III. verste 400 gl. letne plače, pravico do postavnih doklad in stanovanja ali določene odškodnine.

Uže služeci učitelji naj dopošljejo prošnje s potrebnimi dokumenti po predstavljeni oblasti, sicer pa naravnost sem, najdalje štiri tedne po prvem objavu.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET

v Kopru dne 8. sept. 1878.

Naznanilo.

Podpisano voditeljstvo jemlje si čest naznanjati, da prične reden poduk šolskega leta 1878/79 na našej šoli s 1. oktobrom t. l. Dečki in deklice se bodo vpisovali 30. septembra od 10—12 ure predp. v šolskih prostorih (stara sladkornica), in sicer ne gledé na vero. Za katoliške otroke smo dobili letos posebnega kateketa.

V Gorici 19. septembra 1878.

Voditeljstvo evangeljske privatne šole.

Razpis službe občinskega tajnika.

Razpisuje se služba občinskega tajnika z letno plačo 420 gold., mnogim strankim zašukom, za neozneženje tudi proštim stanovanjem in za ožjene pa s primernim stanovanjem po jako nizki ceni.

Prošnje naj se vložé pri podpisancem županstvu do 10. okt. t. l. Dokazati je: popolna slovesnost in nemščine ter s pričevalom o dosedanjem službovanju in spretnosti v obč. uradovanju.

Županstvo v Maklem (z. p. Divača) 16. sept. 1878.

FERKO MAHORČIČ, nadžupan.